

Aan Colleges van burgemeester en wethouders en de gemeenteraden van de 21 deelnemende gemeenten

Bezoekadres
Raiffeisenstraat 18
5611 CH Eindhoven
Postadres
Postbus 985
5600 AZ EINDHOVEN

uw kenmerk	uw brief van	ons kenmerk	datum
		100176-4132/JVI/WBR	13 maart 2026

onderwerp
Ontwikkelingen netcongestie in de Metropoolregio Eindhoven

e-mailadres

Geachte colleges en raden,

Sinds 2022 is er sprake van netcongestie in onze regio. Hierdoor krijgen grootverbruikers¹ geen nieuwe of zwaardere aansluiting meer voor elektriciteit. Met deze brief nemen we u mee in de recente ontwikkelingen binnen het elektriciteitsnetwerk in onze regio. We geven u eerst een overzicht van de algemene ontwikkelingen over de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk in onze regio. Daarna gaan we in op het nieuwe codebesluit van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) over de prioritering bij de toekenning van netaansluitingen en de gevolgen daarvan. Tot slot nemen we u mee in de acties die we oppakken om concrete stappen vooruit te kunnen maken.

We vragen de griffies om deze brief ook onder de aandacht te brengen van de nieuwe colleges en raden na de gemeenteraadsverkiezingen, zodat men ook in de nieuwe bestuursperiode op de hoogte is van deze ontwikkelingen.

Voldoende stroom is randvoorwaardelijk voor de doorontwikkeling van de regio

Als 21 gemeenten werken we hard om samen met onze partners de regionale groei te kunnen realiseren. Voor deze ontwikkeling is voldoende elektriciteit essentieel. Elk bedrijf, school of woning is immers afhankelijk van een stroomaansluiting. De tijdige beschikbaarheid van stroom is een absolute voorwaarde voor zowel de ontwikkeling als de verduurzaming van onze regio.

Om de groei in de regio mogelijk te maken, zal netbeheerder Enexis ruim 4.000 kilometer extra kabels in de grond, meer dan 80 transportverdeel- en regelstations, 2.900 nieuwe netstations en 2.600 transformatorverzwaringen bovengronds moeten aanleggen. De verwachting is dat t/m 2050 ruim een op de drie straten in onze regio open moet. De energie-infrastructuur wordt hiermee veel zichtbaarder in de leefomgeving, wat zoals u kunt begrijpen veel impact heeft op alle inwoners in onze regio.

¹ Grootverbruikers zijn zakelijke afnemers met een netaansluiting zwaarder dan 3x80 ampère.

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

De ambities van de regio komen in de periode 2027-2033 verder onder druk te staan door netcongestie

Een groot deel van de regio heeft last van twee ontwikkelingen die elkaar versterken:

- Tot de oplevering van het nieuwe hoogspanningsstation Wijchen (deelnet Noordoost Brabant, 2033-2036) komt er maar zeer beperkt capaciteit beschikbaar op het elektriciteitsnetwerk in grote delen van de regio (excl. Best, Oirschot en Son en Breugel, die enige capaciteit erbij krijgen door de oplevering van een station in Tilburg). Het vermogen dat beschikbaar komt zal vrijgegeven worden in 2027, maar dit biedt maar voor een klein gedeelte van de regio (beperkt) ruimte voor meer aansluitingen op het netwerk.
- Vanaf juli 2026 krijgen kleinverbruikers² niet meer automatisch een aansluiting. Zij komen op een integrale wachtlijst. De beschikbare reserveringen voor kleinverbruikers worden op basis van prioritering vrijgegeven op basis van deze integrale wachtlijst³. Gemeenten mogen toekomstige reserveringen doen voor woningbouw en onderwijs, maar hiervoor is concreetheid nodig bij projecten. Vanaf 1 januari 2027 kunnen nieuwe aanvragen voor aansluitingen pas weer worden toegekend als nieuwe elektriciteitsinfrastructuur is opgeleverd of er via andere routes extra netcapaciteit beschikbaar komt.

De beperkte capaciteit voor elektriciteitsaansluitingen tot de oplevering van station Wijchen, in combinatie met de aangepaste regelgeving over elektriciteitsaansluitingen heeft gevolgen voor de groeiopgave van onze regio. Ontwikkelingen (incl. woningbouw) die na 2027 geen aansluiting of transportcapaciteit⁴ toegekend hebben gekregen, kunnen langdurig niet meer rekenen op transportcapaciteit bij de netbeheerder. Dit zet onze schaalprongopgave onder grote druk. Het zal ook lastig worden om voor 2033 nieuwe ambities te kunnen voorzien van een stroomaansluiting.

Op de langere termijn biedt uitbreiding van het elektriciteitsnet ruimte

De huidige investeringsplannen van netbeheerders TenneT en Enexis⁵ geven op langere termijn (2035-2040) perspectief voor de groei in de regio. Een cruciaal onderdeel in het meest recente investeringsplan van TenneT is een nieuw 380 kV-station in onze regio (planning 2040-2044). De tijdige realisatie hiervan is noodzakelijk voor de regio en hier zetten we op korte termijn met onze partners stappen in. Met het Rijk, provincie en TenneT zijn we in gesprek over de tijdige realisatie van het station.

We gaan direct aan de slag met aanvullende maatregelen

De ontwikkelingen vragen om aanvullende maatregelen om zo veel mogelijk van onze opgaven te realiseren. Als MRE-gemeenten doen we daarom een stap naar voren. Samen met de provincie Noord-Brabant, het Rijk en de netbeheerders werken we aan een aanvullend maatregelenpakket om de impact van de netcongestie te verzachten.

² Kleinverbruikers zijn afnemers met een netaansluiting minder dan 3x80 ampère, zoals woningen, kleine winkels en praktijkruimtes.

³ Voor meer informatie zie: [Nieuwe ACM-regels: einde voorrang kleinverbruik op stroomnet | VNG](#)

⁴ Transportcapaciteit is de maximale hoeveelheid elektriciteit (in kW of Ampère) die een netbeheerder via kabels en transformatoren veilig van en naar een aansluiting of gebied kan vervoeren.

⁵ TenneT beheert het landelijke hoogspanningsnet. Enexis het regionale laag- en middenspanningsnetwerk.

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

Dit doen we binnen het kader van de Brabantse Aanpak Netcongestie, die op dit moment door provincie, gemeenten, regio's en netbeheerders uitgewerkt wordt. Als regio kijken we ook verder en breder welke maatregelen nodig zijn om de ontwikkelingen in onze regio mogelijk te maken. Zoals met een gebiedsfonds om vastlopende procedures vlot te trekken, het (tijdelijk) toevoegen van stroomgeneratoren op piekmomenten of het actief aanwijzen van locaties en het inbrengen van grondposities om versneld elektriciteitsinfrastructuur te realiseren. Zie de bijlage voor het concept maatregelenpakket dat momenteel wordt uitgewerkt.

Vervolg

De MRE-gemeenten, het Rijk, de provincie Noord-Brabant en de netbeheerders hebben uitgesproken hun schouders te willen zetten onder deze gezamenlijke aanpak. Vanuit het MRE programmabureau vindt de coördinatie hiervan plaats. We verwachten u uiterlijk rond de zomer 2026 te kunnen bijpraten over de uitwerking hiervan en de verdere realisatie.

Wij vragen uw college en raad voor vertrouwen in een regionale aanpak in deze opgave. De problemen rond netcongestie overschrijden gemeente-, regio- en zelfs provinciegrenzen. Via de ambtelijke overleggen en portefeuillehoudersoverleggen betrekken we de 21 MRE-gemeenten actief bij mogelijke oplossingsrichtingen. Elke gemeente heeft daarbij ook een eigen verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren.

Uw steun in de regionale gremia voor de aanpak die we samen als 21 MRE-gemeenten met onze partners als het Rijk, de provincie Noord-Brabant en de netbeheerders ontwikkelen, wordt daarom gewaardeerd. Wij zullen uw colleges en raden regelmatig op de hoogte houden van de voortgang. Vóór de zomer van 2026 zult u in ieder geval een update ontvangen, waarbij we u ook informeren over het (regionale) proces rondom de nieuwe regels voor prioritering van netaansluitingen. Daarnaast kan het zijn dat er in de komende periode op lokaal niveau nog een aanvullende toelichting volgt.

Met vriendelijke groet,

het Dagelijks Bestuur
van de Metropoolregio Eindhoven,

de secretaris,

G.A.G.H. Wouters

de voorzitter,

J.R.V.A. Dijsselbloem

Bijlage: Maatregelenpakket netcongestie (in ontwikkeling)

Inzicht

- Beter inzicht in de groei van de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk, de bestaande reserveringen en de capaciteitsvraag van de prioritaire maatschappelijke opgave.
- Inzicht waar binnen de regio maatregelen het meest kansrijk en effectief zijn.

Sneller bouwen

- Scherpere afspraken met de netbeheerders, gemeenten en Provincie over de beoogde plannings rondom procedures en bouwactiviteiten in de realisatie van netstations en verbindingen in het hoogspanningsnetwerk.
- We hebben een pilot gebiedsfonds opgezet met middelen van Rijk, Provincie en MRE om vastlopende procedures vlot te trekken. In 2026 versnellen we met een financiële bijdrage vanuit Rijk, provincie en regio drie van de tien uitbreidingen van hoogspanningsstations in de regio. Dit zien we als een nieuwe werkwijze tussen overheden en netbeheerders.
- We maken vergaande afspraken met Enexis om het bouwtempo te verhogen in het midden- en laagspanningsnetwerk. Dit vraagt onderlinge afspraken tussen gemeenten alsook tussen gemeenten en Enexis om de kaders voor Enexis te harmoniseren.
- Met het MRE Realisatiebedrijf bieden we hulp aan gemeenten en Enexis met als doel de doorlooptijd van de realisatie van middenspanningsstations aanzienlijk te verkorten. Dit doen we in gezamenlijk opdrachtgeverschap met Enexis.

Beter Benutten

- We benutten de bestaande netcapaciteit beter, door in te zetten op het netbewust bouwen van nieuwe gebiedsontwikkelingen, het actief aanbieden van alternatieve transportrechten buiten piekmomenten of het toevoegen van tijdelijk stroomgeneratoren via WKK's (installaties voor warmtekrachtkoppeling), batterijen en/of gasturbines.
- We verkennen wat het betekent om de verduurzaming van bestaande bouw met individuele elektrische oplossingen in sommige situaties te faseren.
- Provinciebreed gaan we in gesprek over het toestaan van meer risico's op het elektriciteitsnetwerk om meer ontwikkelingen mogelijk te maken, waarbij een grotere kans op incidentele stroomstoringen wordt geaccepteerd.

Programmeren

- We starten nu al met de voorbereidende stappen voor realisatie van de stations en verbindingen in het hoogspanningsnetwerk die vanaf 2035 nodig zijn. Zo voorkomen we dat we opnieuw of langduriger in de situatie van netcongestie blijven. Hierbij ligt er ook een (pro-actieve) rol bij gemeenten voor het vinden van geschikte locaties.